

PEST, JUNIUS 28.

26. szám.

I. FÉLÉV. 1860.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer: esütörtökön. Előfizetési díj: helyben félre 1 ft 31 kr., s egész évre 2 ft 62 kr. aust. ér.; vidékre postán félre 1 ft 66 kr., s egész évre 3 ft 32 kr. au. ér. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca, 8. sz.) bérmentesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „K a t h o l i k u s N é p l a p” szerkesztőségéhez (Pest, Képiró-utca, 4. sz.) intézendők.

Szent Thais.

Olvasd, és imádd Istennek az elfájt bűnösök iránti nagy szeretetét! Olvasd és magasztald Istennek a fürtelem edényeiből a dicsőség edényeit alakító nagy irgalmát!

I.

A Nilus szabályszerű áradásaitól termékenyített, óriási piramisai által nevezetessé lett Egyiptomban élt a negyedik században Thais. Szülői csekély vagyonnal bírtak.

Atyja jámbor s istenfélő férfiú volt, ki váltig arra törekedett, hogy a jó nevelés által leányát ne csak világi képen boldogítsa, hanem főleg hogy azon édes tudattal szállhasson le egykor sírjába, hogy őt a világi romlottságtól megóvja. Isten országának is megnyerte.

Anyja, fájdalom, nem vala ilyen! Ugyanis egyike volt ő azon nőknek, kik ragyogni, fényleni szeretnek; kik e világi mulékony örömei s gyönyörök után lihegnek; kik ezek miatt elhanyagolják házi foglalkozásaikat, el az egy szükségést is, saját s leányaik lelkének üdvét.

Még élte zsenge korát nem lépte át Thais, midőn atyját elragadta a halál. Ah, miért kelle őtet oly korán elvesztenie! Ez vala szerencsétlenségének, romlásának oka. De az isteni gondviselés utai kifürkészhetlenek.

Mig atyja élt, jámbor, istenfélő, feddhetlen erényű vala a bájos szépségében fejledező Thais, mert gondos atyai szem örködött fölötte. De a mint meghalt, könnyelmű anyja karjai közé jutott, ki tulajdon leányának lón esábitójává.

A könnyelmű nő legottan a tékozláshoz fogott. Tarkarékoság, munkásság mellett tisztességesen eltarthatá vala magát leányával együtt. De ily erényekkel nem bírt; inkább hajhászta a fényt, kereste az élvezetet. A férje után fönmaradt csekély vagyon csakhamar elolvadt kezei között, és végső szegénységre jutva, fölteheté magának a szentírás kérdést: „Mit miveljek?” És a könnyelmű anya a legrosszabb eszközt választá, hogy dologtalanul élhessen. Vagyonának végmaradványait pénzszé-

tette, s az utolsó filléreken felpiperézte magát s leányát, hogy a kéjlegő világfiak szemeit erre vonja. Ördögi terével célt ért. Mert alig hogy megjelent leányával a nyilvános helyeken, ennek rendkívüli szépsége közfigyelem tárgya lón. És azonnal a török és cselek ezer nevei környezék.

Az ártatlan Thaisnak nem tetszék ez életmód; mert még nem veszték ki szívéből jámbor atyjának üdvös intelméi, és a szemérmertesség üde zománcza ragyogott érényén. Hanem az istentelen anyának volt rá gondja, hogy e tulszemérmertességet, mint ő mondá, kiirtsa. Beavatá lassankint leányát a tetszélgs titkaiba, mesterfogásaiba; megnyitá házáat a könnyelmű fiatalságnak, ürügyölvén: nem tudja az ember, hogyan eszközölheti szerencsését. És háza biüntanya lón!

Thais még ekkor sem lépte át az illemnek határait. Udvarlót tiszteltes távolban tudá még magától tartani. De az ördögi anya nem nyugodott, hogy leányát keresetének forrásává tehesse. Oda veté az ördög körmei közt már-már fogva tartott galambnak az ajándékok csalétkét. És ah! — nem siker nélkü.

Thaist elvakíták a fényes ajándékok, tetszettek neki a fényüzési czikkei; de szemérmertessége is oda lón. Az ajándékozók irányában előzékenyebbé vált; már némeleknek oly reményt is nyujta, melytől egész lelkének vissza kellett vala borzadnia. Szekrényei ékszerekkel teltek meg, de ártatlansága elveszett. Hiuságának lett áldozata.

És ekkor halt meg anyja! Meghalt, mint meghalt hat egy anya, ki tulajdon leányának lett ördögévé.

Igy maradt Thais egymagára hagyatottan széles e világon, szív- s lélekben megromolva. A bűnpályán mindinkább jobban elmerült; a legtöbbet ígérőnek lón árujává. Az őt körülrajzó kéjenczek közül nem egyet juttatott vagyonilag tönkre; és láthatá, mint gyilkolják meg egymást udvarlói szerelemföltésből lakhelye előtt.

Thais a fürtelem edénye lett. A kinek szívéből még nem hamvadt ki az istenífélelem szikrája s az erény szeretete, — az undorodva fordult el tőle.

II.

Már régóta imádkozott lángoló buzgalommal egy ősz férfi a pusztá rengetegében, hová Thais elvetemedtségének híre elhatott, az ő megtéréseért. Ez elméjében forgatván a sz. könyv ama kijelentését, hogy a ki egy lelket térít meg a bűn útjáról az erény útjára, sok bűn sokaságát fődözi be, és égve a vágytól egy veszendő lélek megtérése koronáját elnyerheti, fölkerelkedik, elhagyja megszeretett pusztai magányát, álrühába öltözik, s pénzzel utat nyit magának Thaishoz. Thais, vélvén, hogy egy vén bűnössel van dolga, megnyit előtte egy rejtekszobát. Az ősz nyugtalan s szorongva kérdi: „Nincs rejtettebb szobád? Thais megnyit egy második, majd harmadik szobát; de az ősz arcán még mindig nyugtalan szorongás ül. És felszólal gunyolódva Thais: „Itt emberi szem nem láthat, mitől félsz hát? De ha Isten tekintetét kerülöd, tudd meg: nincs hely, melyet jelenléte be nem töltene.“

Erre czélt az épen sz. Paphnutius — mert ő vala az ősz — és a bűnössé szavába vágva, kérdi: „Hogyan, te hiszed, tudod, hogy van Isten, és mégis amnyi lelket juttatál kárhozatra? Tudd meg hát: nem csak azon bűnökért fogsz elkárhozni, melyeket tenmagad követtél el, hanem mindazokért is feleleire fogsz az ítélő-bíró által vonatni, melyeket mások veled s miattad elkövettek!“

E szavak átjárták Thais szívét, s a bűnössé kegyelem-sugártól megvilágítva, a magát kinyilatkoztató Paphnutiusban megismeré Isten emberét, ki azért küldetett hozzá, hogy őtet a bűn fertőjéből kiszabadítsa. — Mélyen megalázódott lelke előtt feltűnt most életének egész undoksága, és láng-könyeekre fakadva borult az ősz lábaihoz, kijelentvén készségét bármily vezeklés kiállítására. Csak három órát kért ki maga részére, azután késznek nyilatkozott menni bármily helyre, melyet az ősz férfi jelölend ki részére. — Paphnutius egy távol eső nő-kolostort jelölt ki vezeklése helyéül.

III.

A város nyílt terén füst-felleg emelkedik. A máglyáról tellobogó, susterő lángok közt diszes butorok, fényes női öltözetek, ragyogó ékszerek vehetők észre. És a gyűlöngő néptömegetől egy bánatos arcú nő esdekel bocsánatot a város lakóinak adott valamennyi botrányaiért. E nő Thais, ki a Paphnutiustól kért s megnyert három órai időközt arra fordítá, hogy bűnös életének egész keresményét a térre hordatá, s a tűznek adá át.

És rögtön megindul a Paphnutius által kijelölt helyre, hol ez őt már várta. Egy kisded czella ajtaját nyitja meg előtte, meghagyván, hogy abból mindaddig, míg el nem jövend, ki ne lépjen.

Megdöbbenve kérdi Thais: „Hát a templomba sem szabad mennem?“

„Nem!“ — válaszol szent komolysággal a szent férfi — ajkaid fertőzöttek s nem méltók, hogy Isten imádkandó szent nevét kimondják; kezeid tisztátalanok s méltatlanok arra, hogy azokat az égbe emeld. Csak azt engedem meg, hogy napkelet felé fordulva, e szavakat sohajtod: Uram, a ki engem alkottál, könyörülj rajtam!

Megalázódva, könyvekben felolvadva engedelmessékedék Thais; Paphnutius pedig a czella ajtaját bezárta. Itt vezeklett három egész esztendeig Thais, az alá-

zatos töredelmesség könyviivel siratván meg élete bűneit, nem mervén Isten imádkandó nevét kimondani, s őt Atyának nevezni; mert érezte, hogy érdemtelenné lön arra, hogy gyermeke legyen. Szemeit sem merete az égbe emelni, hanem a földön ülve, térdelve, leborulva, lesütött szemekkel sohajok közt örökké e szavakat rebegte: Te, a ki engem alkottál, könyörülj rajtam!

Három év multával a Thais állhatatos vezekléséről értesült Paphnutius fölkereste remete szent Antalt, s vele a fölött tanácskozott: méltó-e Thais arra, hogy a hívek közösségébe fölvétessék, és részesíthető-e a szentségekben? Fensőbb sugallattól illetve, mindkettőre méltónak találták. — És Paphnutius megnyitá Thais czelláját, meghagyván neki, hogy ezentul a kolostorbeli szüzekkel közösségben éljen. „Hogy lennék erre méltó, felelé Thais, szemeim előtt csak bűneim vannak, melyeket eddig éjjel s nappal megsiraték.“ — Ép ezért bocsátá meg Isten bűneidet, válaszolt Paphnutius, és téged a szüzek közé számított. Jöjj, imádd Istenedet az ő templomban, s részesülj a szentségekben. — Készség- s örömmel tevő ezt meg Thais; de czelláját csak Paphnutius határozott parancsára cserélte föl mással, hogy a többi szüzekkel közösségben éljen. Ő azonban meg vala már a mennyei vendégségre érve, és 14 nap mulva elhívá őt ama trónra az Ur, melyet az örökéletben készíte számára.

Thais mélyen süllyedt a bűnbe; de bünbánata következtében a megtisztultak közé magasztalá föl Isten, az egyház pedig szentei közé sorozá.

* * *

Te, ki ezt olvastad, imádd Istennek az elfajult bűnösök iránti nagy szeretetét! És magasztald Istennek a förtelen edényeiből a dicsőség edényeit alakító nagy igralmát!

Kovácsóczy István.

Ének sz. László királyról.

Ah egykor itt e hon földjén
Te Isten képe!
Dicséreted szöjünk szívtünk
Szent énekébe:
Hallgass ránk szent László király,
Téged zeng ajkunk,
A szív forró fohászival
Hozzád sohajtunk.

Szentségedért az ég előtt
Meghajlunk mélyen,
Áztatjuk orcánkat szívtünk
Tűzes könyében:
Ne vedd le rólunk őrszemed,
Fogj minket pártul,
Órzd meg népedet, honát
Vésztől, romlástul.

Nagy őscinket egykoron
Isten-csodákkal
Vérzaporban, véres földön
Vezetted által:

Oh legvitézebb szent király
Könyörögj értünk,
Ha az igazság harciban
Hull drága vértünk.

Mit vert ellen hagyott örvül,
Harácsul hátra,
Hitvány kövé vált aranya
Forró imádra :
Imádkozzál, legyen a kincs
Szent László pénze,
Ha lélek ára, lelkünk azt
Csak kőnek nézze.

Forrást nyitott kősziklából
Szent pillantásod,
S tikkadt seregid elolták
A szomjuságot :
Imádd Istent, nyisson szent méz-
Forrást népednek,
A hosszú bűtől fiad
Ne epedjenek.

Szentség arany méhecskéi
Hordák te néked
A lélek édes színmézét,
A bölcseséget :
E színmézét azok lelkén,
Kik sorsunk intézik,
Forró fohászkod lángival
Csöppögtesd végig.

Koporsód őrei mentek
Megháborodva,
Csodák szekerén angyalok
Vittek sírodba :
Csodás imád meg ah! sírba
Minket kísérjen,
Kiket egy Isten váltott meg
Szent drága véren.

Három esztendeig gyászolt
Kesergő néped,
Tenger szent lángu könye hullt
Utánad, érted :
Szentséged édes fényével
Töröld meg orezánk,
Ah küldj szemed sugáriban
Vigaszt mi hozzánk!

Egy férfi volt e hős nemzet,
S borult sírodra,
Sötét gyászban, siralomban,
Buban megforrva :
Te szent színed mosolyával
Mosolygj föléje,
Legyen öröm hajnalává
Boruja, éje. —

Három évig síró néped
Hajh! ne feledd el,
Fordulj felénk buban, gondban
Szent szeretettel :

Ah legszeretettebb király,
Mi fölmelenget,
Néped bűlő szívébe gyujts
Szent hő szerelmet!

Ha harcok lángjába borult
E szép hon földje,
S néped ég s föld rengése közt
Állt nem megtörve :
Jelen voltál vér és láng közt
Bár láthatatlan,
Fényes szekerczéd villogott
A rohanatban.

Mig a világban küzködünk
Élet-halálra :
Légy bus küzdő hivednek
Erősségvára ;
Küzdj értünk a cherubokkal,
Tűzes lángkarddal,
Mig élénk nem zendül a szent,
Az égi kar dal!

Kemenes.

A plebános burnótszelencéje.

— Elbeszélés. —

Egy gyönyörű tavaszi napon kis nyárilak előtt, mely mint a csalogánynak rózsabokor közötti fészke állott a kert közepén, állapodott meg Harkorné kocsija Elszaszban. A kis Sára, egy nyolcz éves leányka lépett ki legelőször. A koci még egészen le sem volt pakolva, midőn ő már majd minden virágágyat megrabolt, hogy anyjának nagy bokrétát hozhasson; azután ismét eltűnt, és a jó öreg plebánoshoz sietett, ki őt megkeresztelte, s kitől a bérálás szentségének fölvételére vala előkészítendő. És onnét csak délben tért vissza.

— No gyermekem, hogy van a mi érdemduz lelkészünk? — kérde az anya az asztalnál.

— Igen halavány és sovány, mama!

— A jó ur nem a legjobban van — tevé hozzá az asztalnál szolgáló kertésznő — a zordon tél idején még csak nem is fűtetett úgy, mint azt már oly öreg megkívánná; és már több mint hat hónapja csak vizet iszik.

— En Istenem! valljon miért?

— Hát lássa teens asszony, ez évben a hó igen sokáig fődte a földet, és a gnyhók lakói nem kaptak dolgot, élelmök sem volt, mert a burgonya megfagyott. Plebános ur szíve vérzett a nagy nyomor láttára. Ágyát nagy szobájából dolgozó-szobájába tétette, azután kályhát bérelt, s azt már kora hajnalban befűtette, melynél kedve és tetszése szerint melegedhetett mindenki. És mivel tudta, hogy a faluban kevés ember lakik jól, naponkint jó levest főzetett, és reggel-estve mindenkinek volt nála eledele. Minden fája elfogyván, borát adta el. De oly sok éhező volt, hogy az sem vala elég; miért is önmagától vonta meg az eledelt.

— Anyám! — szóla Sára — most tudom már, miért nem láttam elefántesont-feszületét szokott helyén, és miért használ ő, ki oly nagyra becsülte ezüst burnót-szelencéjét, most nyírfahéj-szelencét.

— Az érdeműs férfiú mindent eladott, még étész-
közöket, sőt nagy ezüst-serlegét is. Most ő is, mint híveinek
legszegényebbike, fa-kanállal eszik.

A jó lelkész este felé meglátogatta Harkornét, ki
is őt másnapra ebédre híván, erszényét nyújtotta neki
azon kérelemmel, hogy tartalmát ossza szét, mivel ő ah-
hoz jobban ért.

Estve, midőn Sára anyját megcsókolta, így szólt esdő
tekintettel:

— Oh mama, ha megengedné!

— Megengedni, mit gyermekem?

— Ha megengedné a lelkész urnak burnót-szelenczé-
jét visszaváltani. Tudja, hogy atyám bucsuvételiinkkor
adott egy kis pénzt.

— Azt mindenesetre megteheted gyermekem. Hol-
nap korán reggel a városba fogunk menni; rajta leszek,
hogy a feszületet is, melyre reggelenként első pillantása
esett, visszakaphassuk. Fölötte örülök, hogy gondolataink
találkoztak. Tehát ne aludjál sokáig, hogy ismét idején
honn lehessünk.

Fölösleges volt e figyelmeztetés. A gyermek nap
kelte előtt ébren volt, oly izgatottá tévé őt a remény a
tiszteltre méltó lelkésznek örömet szerezhetni, és a
burnót-szelence meg nem találása miatti aggodalom.

A városban könnyen föllelé Harkorné az aranymí-
vest, ki a jótévő lelkész ezüstjét megvásárolá. A régi
burnót-szelence és feszület Sára legnagyobb öröme
még megvoltak a kereskedőnél; de a serleget és étész-
közöket már eladta. Azonban sokáig kellett kérni, míg a
feszületet Harkornénak átengedé, mert az valóban művészi
darab volt.

Haza érvén Sára és anyja, ott találák a lelkészt zso-
lozma-könyvével kezében, reájok várakozva. A feszület-
nek a lelkész dolgozó-szobájába való visszavitele a kertész-
nére bízott. Az öreg lelkész gyakran tobákolván, sze-
lenczét majdnem mindig kezében tartotta, vagy lega-
lább maga mellé helyezte. Az asztalnál, míg ő egy tűz
által tönkre jutott családnak szerencsétlenségét esetelte,
Sára anyírhéj-szelence helyére észrevétlenül az ezüstöt
helyezte. A plebános beszéd közben gépíleg vevé azt ke-
zébe; de az érc hidegségét érezve, elhallgatott, rá pillan-
tott . . . azután ajkaihoz emelé, mialatt egy nehéz köny-
csepp gördült le arcán.

— Legyenek elnézők egy öreg ember gyengesége
iránt. Anyám, míg csak élt, e szelenczét használta!

Azután észrevevén a kis leány ragyogó arcát, ki
nedves szeméit rá függeszté, így szólt:

— Gyermekem! az Isten meg fog áldani; mert a
legtisztább tömjén-illat, mit áldozatul hozhatunk, azon
öröm, melyet felebarátunknak szerezünk.

(Némethöl.)

Napkeleti.

A nép közt uralkodó babonás véleményekről.

(Folytatás.)

Hát azt tudják-e, hogy ha valahol először hálunk, vagy
hogy a házasság, gyermekszülés stb. szerencsés legyen, mit
kell cselekedni? — Csak a gerendát (miért nem a zsindelet,
vagy nádat, vagy szalmaszálat a tetőn? ez talán hasznosabb
lenne!) kell fölbredés, vagy menyegző után megszámlálni, s

boldog az ilyennek még unokája is! Lám, mily csekélység, s
mennyi boldogság! Innen, ennek elhanyagolásából a sok rossz
gyermek, szerencsétlen házasság stb.; ellenben a kik ezt teszik,
mily jó házások, mily jámbor gyermekeik vannak (csak látnák!).
Merem tehát ez olesó és hathatós szert ajánlani mindazoknak,
kik boldog házasság- s jó gyermekekre akarnak szert tenni:
csak számlálgassák szépen a gerendát, a boldogság galambja
kész-sülten fóg szájokba repülni. Hanem megjárják a szegény
oláhok, cigányok, meg a nagyvárosi urak, kiknek nincs geren-
dájok! Ezeknek tehát más valamit kellene kigondolni számlálás
végett, p. o. az ablaktáblákat; ez ám még csak a hathatós!
ha nem bízik, próbálják meg.

Hát még a fecskéfészek! a hol ezt leverik, ott a tehén
véres tejet ad. Meglehet, hogy valahol a fecske-fészket lever-
ték, s a tehén épen akkor véres tejet adott; vagy hogy valaki
gyermekét ez által vélte az ártatlan, sőt hasznos fecske-madár
fészkeinek leverésétől visszatartani, hogy a tehén véres tejet
ad. De ez csak olyanféle okoskodás, mint: a bot a szögletben,
tehát esik. Meglehet, hogy egyszer, sőt többször is esett, midőn
a bot a szögletben volt; de annak nem a szegény bot volt az
oka, mert ott állott az másszor is, még sem esett. Hanem persze
a tudatiannak, ha egyszer valami úgy történik, az szent, annak
mindig úgy kell történnie. Ezért kell nagyon vigyázni a hiszé-
keny népnél, különösen gyermekeknél, s minden ámitástól óva-
kodni; különben ha egyszer elhitették velők, bajos lesz fejökből
kiverni. Meg lehet annak igaz okát is mondani, hogy a fecske-
fészket azért nem szabad leverni, mert az ártatlan, sőt hasznos
madár, de nem hogy a tehén véres tejet ad; ennek ép oly ke-
véssé oka a fecske-fészek, mint a tehén nem oka, hogy a fecs-
kékészek lebul.

Most egy esiklandós kérdésre térek, melyen hitetlenség
s babonáság küzdenek egymással: a felhő elébe való harango-
zásra. Ha felhő elébe harangoznak, vagy nem, a jég a határt
nem, vagy elveri: ez a nép hite. Ennek ellenében állítja a má-
sik, fölvilágosodott rész (melyen látszott II. József esászár is
lenni), miszerint a harangzó pusztá jeladás az imádságra, hogy
Isten a véstől tőlünk elhárítsa. Sajnáljuk, de mi a „Romai Pontifi-
cale“ harangszentelési imáit tartva szemünk előtt, nem lehetünk
oly szerencsések ezen fölvilágosodottak közé tartozni, s azt
tartjuk, hogy talán csak az egyház harangokra tett áldásának
is van némi kis ereje a vést elhárítására nézve; mert ha la-
kainkat, hajóinkat, vaspályáinkat megszenteltjük, bizonyára
nem a szerencsétlenség szaporítása végett: miért ne lehetne a
harang-szentelésnek is hasonló ereje, be nem láthatjuk. Ha
maga Isten jelt adott a szívárványban, rézkigyóban stb., me-
lyekre valamit tett, nem a szívárvány, rézkigyó, hanem ő:
miért nem lehetne hasonló, nem az érc, mert ezt mi sem hisz-
szük s állítjuk, hanem az egyház által megszentelt jeltre (si-
gnum) maga a Mindenható? Csak annyiban hibáztatjuk tehát
a nép hamis, babonáságra menő hitét, mennyiben ez mintegy
physicai esalhatlan szert, erőt és okot lát és tulajdonit a ha-
rangozásnak a felhő, s a szerencsétlenség ellenében; holott
látja s tapasztalja, hogy bizony harangzó mellett is elvereti
Isten jégesővel a határt, ha ezt megérdemeljük, vagy firkész-
hetlen sz. akaratanak úgy tetszik. De ez a harangozásnak kö-
zös sorsa az ellenfél által is helybenhagyott imáéval; ugyanis
az ima sem büszke, kivált ha mellette még káromkodunk, isten-
telenkedünk stb. De ha jök (?) vagyunk is: a felhővészről is
áll az, mit sz. Agoston a roszaokról mondott: „Minden rosza azért
van (engedi meg Isten), hogy vagy a rosza javíttassék, vagy a
jó edzessék, gyakoroltassék!“ Mi sem hitetlenek, sem babonások
nem akarunk lenni; ép oly ellenségei vagyunk a hamis, mint a
semmi hitnek; sem többet, sem kevesebbet nem akarunk, mint
kell, „eszelni“ (?) — sapere — nehogy eszelősek legyünk. Különösen
nem akarunk okosabbak lenni a mi jó, édes anyánknál, a rom.
kath. egyháznál, kinek szava s tanítása az arany-közép s
nyil-egyeses út!

Hasonló visszaélések szoktak történni a szentelt tárgyak-
kal s edényekkel: p. o. ha kehelybe nézünk, vagy belőle, vagy
a szenteltvízből iszunk, meggyógyulunk. Meglehet, hogy —
mint mondják — sárgaság ellen használ a sárga tárgyaknak,
réz-, vagy aranynak nézése, vagy testen hordása; de a szentelt
tárgyak vagy edények, melyekhez a papon kívül másnak még

nyulni sem szabad, nem erre valók s rendelvék, hanem a lelkiekre. De a nép épen arra használja, a mire nem, arra pedig nem, a mire való, p. o. a szentelt vizet nem meghintésre, szentelésre, hanem a betegek s haldoklók itatására. Általában mindent, még a szentséget is nem annyira a lelkiekre, mint az anyagiakra, testiekre — milyenek: egészség, jólét, — betegség s szegénység ellen használja! Hiszen ha „erről használna,“ akkor volna ám még csak sok gyónó és áldozó! Legalább nehezen mulasztaná el valaki a husvéti sz. gyónást. (Vége követk.)
Tápió-sághy.

Városi levelek.

XVIII.

„A csalogányok zengenek, dicsérik a tavaszt,
A bűnösök esengnek azzal, a mit az fakaszt:
Engedj hozzád járulunk jáczintokkal hódolnunk,
Mária! oh Mária! oh szűz Mária!“
Májusi ének.

Pécs. — Kedves hónap. — Májusi ajtatosság. — Ártatlan öröm. — Havihegy és csalogányok. — Első apáca-temetés. — Kegyelet és elismerési hódolat. — Szép halál. — Széchenyiért gyászmise. —

Isten kegyelméből megérvén az év legszebb, legkedvesebb havát, májust, vagyis Mária-hót, valamint minden évben, most is a két apáca-templomban a szokott szertartások szerint tartaték meg a májusi ajtatosság több buzgó nép jelenlétében. Az iskolás gyermekek pedig rendes isteniszolgálatukon a szép, Máriára vonatkozó májusi énekeket zengedezték. Egy alkalommal a Havi-Boldogasszony kápolnájába is fölsiettek, ott az oltárokat virágokkal fölékesítették, és szent mise alatt érzékenyen énekeltek. Boldog szülők, kik az ő gyermekeiket korán „Mária“ tiszteletére szoktatják! Ezen ártatlan lelki öröm több jelenlevő szeméből könnyet esalt ki. A csalogányokhoz hasonló romlatlan szivekből fakadt ének bizonyára fölhat az égbe. Legszebben hangzott a következő ének, melyet lelkünk lelkével zengtünk:

Habok felett kormányozd
Szendén és híven át
Kegy-képedhez sajkánkat,
Hol diszlik kápolnád;
S midőn szelek zudulnak,
Hullámok tornyosulnak:
Mária, ó Mária segits!

Nagyasszonyunk kegyedbe
Ajánljuk ős Dunánk,
Légy védje, pajzsa s kardja;
Oltalmazd szép Tiszánk,
Hogy törjön meg aczélja,
Rajt támadók panczélja:
Mária, ó Mária segits!

Növendékeim szabályszerű énekekkel még a Notre-Dame-templomban is fölléptek. A jó nénék elismerésül sz. olvasóval ajándékozták meg a tanoncokat. Már más alkalommal is ugyanezt kapták a tanító-jelöltek, valamint más eseményeket is. Köszönet az adományokért!

Az ujjabban keletkezett két apáca-kolostor most adott első adót a halálnak. Május elsején halt meg Eugenia, 20 éves, betegápoló irgalmas-néne. A város részéről igen nagy volt az elismerés a temetkezés alkalmával. Számos legelőkelőbb hölgyek adták meg a végtiszteletet ezen alázatos nőnek, ki távol a világ zajától, némaságban, szende ibolyaként szórta az irgalmasság teteteinek szép illatát. Szivreható látvány volt, midőn a nénék, mint a megholtak testvérei, önmaguk hozták ki a holtat. Nem zokogtak, nem sirtak, sőt némi derűtség sugárzott arcukon; mert ők a halált születés-napnak tekintik, mi több, örömléket fejezték ki a fölött, hogy most saját kebelökből is van egy szószóló mennyben. A feketére festett koporsót egy fehér koszorú

s olvasó díszesítették. Hideg tetemei a köztemetőbe vitettek. A magukat föláldozó nénék a legnagyobb egyszerűséggel akarták testvéröket eltemetni; de a köztisztelet s elismerés oly nagyszerűvé tette azt, hogy ez vala a legnagyobb szerű temetéseknek egyike. A kereszt elővitele mellett s harangok zugása között megindultunk. Elül mentek az intézetben levő lelecz-árvafiúk és leányok saját jelmezökben, azután 60, fehér öltözötti koszorus leánya; ezeket nyomba követték az irgalmas-nének, végre a világi urak, polgármester, papság, s a koporsó után pedig az összes nép. Istenem, mily csodálatosak végzéseite! Annak, ki saját dicsőségét, jólétét kerüli, megadod azt is, a mit nem keresett. Koporsójára, keresztjére nincsenek dicsérő versek írva, de dus tettei az életkönyvében vannak följegyezve. Nyugodjék békével!

Visszavonultságban töltötte igénytelen életét,
S élni hagyott mindent a maga módja szerint;
Nem kellett lármás vigalom, nem csalfa barátság,
Könyvei közt élvet néki magánya adott.

Pécs város lakóinak mindenesetre böcsületökre válik, hogy ily módon tudják méltányolni azokat, kik a betegek ágyainál éjjel s nappal virrasztanak.

Talán már benne vagyunk a gyászos hónapban, melyben siratjuk legjobbjainkat. Május 12-én tartatott meg székesegyházunkban gr. Széchenyi István ért az engesztelő áldozat, mely legnagyobb ünnepléssel ment végbe. A jelenlevők legnagyobb része magyar ruhát és gyászt öltött magára. E gyásznapra Szemennyei barátom egy beeses költeményt készített.*
Mendlik Ágoston.

Katholikus hítelek.

Adony (Fehérmegye), június 15-én. Azon számtalan szomorú jelenetek között, melyeket korunk vallástalan, engedetlen és minden tekintélyt megsemmisíteni törekvő szelleme előidézt, miért ne említhetők fel a csüggedezni kezdő istenfélő keresztények vigasztalására ama nemes, bensőséggel boldogító gyümölcsöket, melyeket a tiszta hit- és istenfellelemmel felövedezett hívek között még itt-ott a kereszténység fája megteremni szokott? Egy ilyen kedves gyümölcse a keresztény hitnek kétségkívül amaz időszakonkint beköszöntő ünnepély, midőn a megye főpásztora híveinek a bérmlás szentségét kiosztani szokta. Ezen ünnepélyre virradott Adony mezővárosa Szent-Háromság vasárnapján, a midőn mgos Farkas Imre megyés püspökét kebelében tisztelhetni szerencsés vala. Megérkezése a nagy vendégnek személyéhez és hivatalához illő méltósággal történt. A messze terjedő plebánia határánál az uradalmi gazdasági-tisztiség által fogadtatva ért a város határáig, hol a város előljárói által üdvözöltetve, a nemzeti lobogó alá gyülekezett ifjúságnak előlovaglása mellett haladott a templom közeléig. Itt az elejbe sereglött iskolai ifjúság, ezéhek, Mária-társulatok és szép számú hívek sorai között leszállva, miután az ezen ünnepélyre megjelent ifjabb mélt. vásonkeői gróf Zichy János ur, mint a nagyméltóságu kegyuri családnak képviselője által, ugyszintén az ezen ünnepélyre megjelent vásonkeői gróf Zichy Jenő ő méltósága által — kik tetőtől talpig magyarosan voltak öltözködve — egész tisztelettel üdvözöltetett volna: koszorus leánykák között haladva lépett az egyház tornáczába, hol a helybeli lelkipásztor által a körülményekhez alkalmazott beszéddel fogadtatva, a szentélybe vezetett, és a délelti isteni-szolgálatban részt vett. Másnap megérkezett a bérmlás szentsége kiszolgáltatásának régen várt napja, melyre a hívek apraja s nagyja oly sovárogyva szokott számítani, látni ohajtván ez alkalommal főpásztorát, hallani apostoli szózatát, venni főpásztori áldását. Ezerekre menő hívek sorozata között vezetett tehát másnap reggel a főpásztor a lelkész lakból az Isten házába, hol magasztos volt látni a hetven éves aggastyánt püspöki jelvényeiben, apostoli buzgósággal végezni a szent szertartásokat, megáldani egy újonnan szerzett áldoztató-kelyhet, hirdetni az Isten ígését. Még inkább csodálkozásra ragadott mindnyájunkat azon kitartó testi és lelki erő, melylyel a mintegy kilenczszázra menő bérml-

*) A P. H.-ben közzététetett.

landókat a szentségben egyfolytában a melegség daczára részé-
síté. Azonban e fáradságos munkával még koránsem végezte a fő-
pap e napi teendőjét. Alig végzé díszes vendég-koszorútól környe-
zetben ebédjét a lelkési lakban, és már várta a mlgos kegyura-
ság által újra átöntetett haragnak fölszentelése; mely szertar-
tásnak bevégezte után az egybegyült híveknek seregével, nem saj-
nálva fáradságát, kiindult szent menetileg az ujonnan nyitott te-
metőbe, a T i s c h n e r Éva szegény özvegy által 134 a. é. forin-
ton állítottatott kőkeresztet beszentelendő. Hol, miután a helybeli
lelkész megköszönte volna híveinek nevében főpásztorának szí-
ves fáradozásait, ő mlga elérzékenyülve, könybe lábadt sze-
mekkel bueszott el a hívektől, kiket agg kora miatt többé lát-
hatni alig remélhet, és kiknek azért imáiba ajánlá magát, hogy
az ég neki boldog kimulást engedjen. Nem volt szem, mely e
szavakra könybe nem lábadt volna. Mint egy atya fiaitól, va-
lóban ugy bueszott el e buzgó főpap is híveitől, reájok adván
főpapi áldását az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek nevében.
Másnap, a mely ünnepélylyel fogadtatott, ugyanoly pompával ki-
sértetett a buzgó főpap ismét a város határáig. Vezérelje a jó Isten
lépteit, és éltesse még sokáig!

Ezen szép ünnepélyen kívül az élő hitnek egyéb virágai-
val is kedveskedhetem. Ugyanis e plebánia hívei két ajknakra
oszolván, ugyanígy németekre és magyarokra, mint kettőjük kö-
rében szépen virázzik a szent olvasóról czimzett Mária-társulat;
és míg lélekben mindenik fél megfelelni igyekszik kötelemei-
nek, vallásos érzületök tetteleg is kimutatni iparkodnak. A
magyarok két zöld selyem zászlót, drága vánkora a szent olvasó
számára, és több lámpát csináltattak; a német ajknak pedig egy
gyönyörű fehér selyem lobogót szereztek, melynek keresztanyául
a mlgos kegyurnő, vásonkeői gróf Zichy Györgyné, szül.
Pálffy Ludovika grófné sziveskedett távolból megjelenni, és
a míg az említett gróf ur az egyház díszének föntartására sem-
mi áldozatot nem sokal, a méltóságos grófnő azt fehéreműek-
kel és egyéb szükségességekkel ellátni szorgoskodik; ezen zászló
szentelése alkalmával pedig azt 42 frt. értékű szalaggal díszí-
síteni méltóztatott. A nagylelkű kegyuraságon kívül számos
más jötevői is találkoznak az Isten házában. Így a főnebb em-
lített özvegy, ki a temetői kőkeresztet is csináltatta, mint a
Mária-társulat tagja, ennek oltárát újra megaranyoztatta, az
ifjuság számára két vörös damask zászlót készíttetett, egy
kelyhet újramegaranyoztatott, vett egy gazdagon megaranyozott
pacificálót, és szentségtartót a betegek ellátására. Egy másik
istenfélő hiva az egyháznak, G ö d e Katalin, fölékesíté az egy-
ház hajóját négy gyönyörű olaj-festményvel, az ötödiket, a
bold. Szűzet a kisdéd Jézussal ábrázolót, ezüst koronával, mind-
annyit pedig arany-rámákkal díszíté. Ezen százakra menő
költségeket végre azon egyszerű áldozattal koronázza, hogy a
templom honlokzatán volt két fülkébe, melyek ennek főnál-
lása óta másfél századon üresen hagyottak, egy pesti szobrász
által szent Péter és Pál szobrait készítteté 120 pfírt. De még
itt sínes vége a vallásos jötekonyságnak. Mert míg egyik, S z ü s z
Mária nevű özvegy az Ur-vaesora képét készítteté 40 ezüst fiért
oly ezébra, hogy az évenként az urnapi egyik oltárt ékesítse; egy
másik szegény esősné, P á s z i k Anna, egykoron megtakarított
husasait tévé az oltárra, hogy ezeken egy 60 pfírtot érő kehely
vásároltassék; a helybeli molnárezéh pedig egy maga 500 a. é.
frtos lobogóval díszíté föl az Ur hajlékát. — De ki volna képes
fölemlíteni minden jötevőjét az Isten házában, kiknek egyike
oltárterítőket, másika vánkosoikat, harmadika aranyozott kar-
gyertyatartókat ajándékoz, mindannyian pedig összefogva annyi
viaszgyertyákat áldoznak, hogy e tekintetben a templom pénz-
tára minden kiadástól fölmentetik, a mi nem csekély összegre
rugna. Mindezek koránsem azért említettnek föl, mintha az illető
adakozók a nyilvános dícséretre várakoznának; mert legtöbb-
közülök szerény elvonultságban élve, talán azt sem tudják,
hogy ilyeket hírlapban fölemlíteni is lehetne. Az ő jutalmuk a
tisztá öntudat és a jó lelkesmeret; megjutalmazni fogja pedig
áldozatkészségüket a jó Isten, kinek dícsőségére mindezeket
fölejánlották. A sok bojtorján között a valódi istenifélelemnek
szendén nyíló virágocskái akarnak egyedül ezek lenni, illat-
jokkal megvigasztalni kívánván a jó keresztényeket, és után-
zásra serkenteni ohajtván a hitők és egyházuk iránti közönyös
híveket.

Végre álljon itt záradéknl fölemlítve ama híres menyegző,
mely valódi magyar főuri pompával ment véghez folyó évi június
9-én Szent Mihályon Fehérmegyében, hol mlgos vásonkeői gróf
Z i c h y Ferdinánd es. k. kamarás mlgos gr. Z i c h y Liviával szent
házasságra egybeköttettek mlgos gróf Z i c h y Domokos, volt
veszprémi püspök által. Megáldotta a jó Isten ezen jegyeseket
messze terjedő uradalmakkal, meg ezimekkel, kitünő testi-lelki
tulajdonokkal: és mégis mindezen kedvező körülmények között,
tudván, hogy az Isten áldása nélkül a házas életben nincs meg-
elégedés, fölszólítá a nagyméltóságú család az adonyi lelkészt,
hogy azon napon, melyen a menyegző végbemenend, mondana
egy ünnepélyes szent misét a jegyesek kegyurasága alá tartozó
szentegyházban az új pár boldogulásáért. Ez ünnep valódi
grófi ünnepély volt; mert bár hétköznapra esett, a nagyterjed-
elmű uradalomban a munka megszüntetett, a városi előjáró-
ság az uradalmi tisztséggel és tisztán öltözött esetédséggel az
Isten házában megjelent. Isteni-szolgálat után a földesur bőke-
zítéséből a tisztikar számára ebéd és mulatság rendeztetett a
tiszartói lakban, a családoknak pedig minden pusztán fejéknél
1 1/2 font hus és két iteze bor, hozzá mindenütt egy banda ezi-
gány rendeltetett. Egy családdá látszott összeolvadni az egész
vidék; mindenütt öröm és meglegedés sugárzott a szemekből,
és mindenütt ugyanazon szózatot hangoztatták az ajkak, hogy
tudnillik a jó Isten a nagylelkű grófi családot és az újjegyese-
ket sokáig boldogul éltesse!

Tolna, június 15-én. A katolika vallás magasztos szel-
leme habár e mai hithideg időben sokaknak keblében lankadoz,
de mégis többeknek szívében az Isten kegyelme működése ál-
tal az épségben él és virul. Példa erre Tolna vármegyébe kebe-
lezett F a d d helység, melynek jámbor kath. hívei, látván, mi-
kép a csekély, még a törököknek Magyarország alsó részébeni
zsarnok oskodása idejében épült szentegyház azon ezélnak, hogy
az abban tartandó isteni-szolgálat és az égi tanok, az evange-
liumi igazságok minden ott lakó hívek lelki nevelésére és ne-
mesbitésére hassanak, szük volta és roskadi állapotja miatt
meg nem felelhet, elhatározzák egy nagyobb és fényes szent-
egyháznak építését, melyhez csakugyan V a g n e r János pesti
építész vezetésével az év tavaszán hozzá is fogtak; mely
vállalat egy egyszerű egyházi ünnepélynek eszközlője volt
június hava 13-án. Ekkor ugyanis szenteltetett be és tétetett le
az anyaszentegyház szertartása szerint ezen templomnak alap-
köve ngos és it. P é c s y József prépost, tolnai plebános s espe-
res ur által, ki is körmenetileg vezeté az urisztálybeliek- és hí-
vekből szép számmal jelenvóltakat az új templom alapjához
számos egyházi segédlet mellett. A hol is mindenekelőtt szabad
ég alatt szívveható, remek és lelkesen előadott beszédet tartott,
fejtegetvén: mi ezélja a kath. templomoknak? Hogy azokban az
Isten dícsőitessék, a vett jökért hála adassék, az inségek elhá-
ritásáért könyörgések történjenek, a betegeknek vigasz, a hol-
taknak örök nyugalom kéressék az Istenről; de főleg, hogy a
hittanítások által a köznapokon anyagi dolgokkal elfoglalt ke-
resztény az evangéliumi igazságokat hallgatva, szellemileg is
nemesitessék és förendeltetése megismerésére vezetessék.
Végre imát rebegett a szónok, az égből a templom építésének
nagy költsé,ét, fáradságát nem mérleelő jámbor népre áldást
kérvén, valamint az ügyet hön pártoló közbirtokosságra, az e fa-
luban hetven év előtt született és most szülföldje iránt kegye-
llettel viselhető, és ez ügyre több ezer forintot áldozó K e l e-
m e n József, pécsi káptalanbeli nagyprépostra, a helybeli lel-
késze, az ügyet vezető es. k. főnök és szolgabíró urakra, végre
a magyar hazára, melynek patrónája, a szent Szűz, valamint az
egész hazát mindig segítette pártfogásával, ugy segítse most
különösen a tösgyökeres magyar faddi híveket e nagy munká-
ban. — Beszenteltettek ezután az előirt szoltárok éneklése mel-
lett az alapok köröskörül és az alapok; mire felovastatott ama
latin és magyar nyelven szerkesztett okmány, mely örök emlé-
kül az alapköbe helyzetetett, miután számtalan jelenlevők által
aláíratott és többféle érczpenék hozzáemléklése után lepecsé-
tetetett. Az okmány így hangzik: „Krisztus Urunk 1860-ik évé-
ben, midőn az egyedül üdvéztető katolika anyaszentegyházat
a hit iránti közönyösség és a háboruk fondorkodásai közt szent-
sége IX. Pius pápa bölesen kormányozná, midőn az austriai
birodalomban és ehhez kapcsolt Magyarországon I. Ferencz Jö-

zsef császár és apostoli király uralkodnék, Mária országában a primási széken nagy-kéri Scitovszky János bibornok, esztergomi herceg-érsek ülne, a pécsi püspöki megyét Girk György kormányozná, midőn az e faluban hetven év előtt született Kelemen József, ki most szülőföldje iránt több ezerek ajándékozásával nagy kegyeletet mutat, a pécsi káptalan nagy-prépostja lenne, Boesor Antal a faddi plebánia lelkész-ségét vezetné, midőn Tolnamegye főnöki hivatalát Nagy Lajos es. k. tanácsos, szegszárdi járás szolgabírói hivatalát Schvoy Ferenc tartaná, Faddnak bírása Orgoványi János lenne, építettett e jelen szentegyház, melynek, hogy az Istenül mindennemű áldás osztályrésztül adassék, alapkövei és alapja Pécsy József tolnai prépost-plebános, és koronás arany-érdemkeresztes esperes által a kath. egyház szertartása szerint beszenteltettek, és örök emlékül ezen sok jelen voltak által alá-írt okmány az alapkövek közé falaztatott Faddon 1860-ik évben, június hó 13-án páduai sz. Antal napján. "Ez okmány a be-vezézt aláírások után a szertartást végző prépost ur által be-falaztatott, s így ez ajtatosság, mely bizonynyal számos jelen-voltak szívét mélyen és kedvesen meghatótta, s melynek em-léke sok évtizeden át főmmaradand, bevezéztett. Befezéztül következett a helybeli plebános ur névnapjára összesereglett vendégkoszorúnak magyar vendég-szeretettel adott ebédje, mely alatt az ezen magasztos építésre vonatkozó, szebbnél szebb, lel-kes áldások hangzottak. Adja az Isten e jeles mű bevezé- sére atyai áldását!

Szigetköz, jun. derekán 1860. "Minden órádnak le szakaszd virágát" tanácsolja lángkeblű költőnk; mely mondatot a keresztény nézetem szerint, így értelmezheti: életnek minden órájában illeszsz egy követ üdvösség épületéhez, hogy mikor int az idő, hogy bele költözzél, teljesen fölépítve, készen álljon számodra, és te azon boldog öntudattal tehesd szivedre kezedet, hogy nem hiában éltél! — A mint a földtől évenként megvárja a földműves, hogy termékeivel jutalmazza keze munkáját: úgy más részről ő rajta is keres a mennyei gazda gyümölcsöt, a jó eszelekedetek gyümölcsét, hogy azt az örökkévalóság csűrbe gyűjthesse. Szakítsunk le mi is ez-uttal az ideai szigetközi termésből kóstolóra néhány példányt. Esekélyek lesznek ezek ugyan első tekintetre, és nyilvános ki-állításra alig alkalmasok, de hiszen ki nem tudja, hogy "sok kiesiny sokra megy"? Azután van-e, magában véve, esekélyebb valami az aranyponál, melyet e vidéken némely atyánkfia he- tedi-zsaka szedeget, és mégis nem egyszer szép somma pénz üti érette markát. — Először is az idő szép s örvendetes jelensé- gének üdvözlöm mlgos. grófi földesurunk azon nem mindennapi ötletét, mely szerint a hédervári vár homlokzatán régi idő- től fogva álló szeplőtelen Szűz szobrát Mária-hő eljelen az it-teni két melegház legszebb terményeivel, valódi megható pon- pával övezte körül és ékesítette föl, úgy hogy az arra menők- nek nem csak szemét, hanem szívét is lebilincseli, és Mária tisztelője önkénytelenül leereszkedik az új imázsamolyra, hogy a szépen illatozó „Titkos értelmű rózsá"-nak dicséretére nyissa meg ajkait!.. Hogy az egyházi évszakban előforduló nyilvános körmenetek minél nagyobb áhítat- s különnyel tartassanak, nálunk — valamint nem kételkedem, másutt is — különös gond s áldozat volt mindenkor fordítva. Egy hiányt azonban mindemel- lett lehetetlen volt észre nem venni, azt tudnillik, hogy a ker- ifjuság, a község kincse s reménye, semmi küljelvény által sem volt ily alkalommal képviselve. Ez évben ezen is volt se- gitve. Ugyanis két jámbor család, kezét fogva egymással, 55 pfton egy hóféhérselyem, aranyrojtos lobogót csinátatott, mely, mint az ifju nemzedék öröksége, föl is szenteltetett. Mindez, mint gondolni lehet, a nem sokára bekövetkezett föltámadási körmen- et alkalmával — a filialistáknál szemet szurt. Alig telt el né- hány hét, és az ottani „sz.-olvasó-társulat" nem csak hogy előáll- totta, hanem egy hasonkelműjű szép velummal meg is szerezte ez áldozatot... A tavasz felén híveink egy része Boldogasszony-, a másik Sasvárra zarándokoli Mária tiszteletére. A lipóti főkegy- házbeliek a szellemi kincs mellett anyagi ajándékkal is kívánták e szent zarándoklást megörökíteni, hozzáv Sasvárról templomuk számára négy lobogót, melyek közül kettőt közösen vettek, a másik kettőt pedig két jámbor özevgy szerezte meg. — Két egy- szerit okból akartam ezt e helyen megemlíteni: először, mert min-

den jó eszelekedet, ha még oly esekély volna is magában véve, megérdemli az elismerést; másodsor, mert oly világban élünk, mi- kor az embernek, még mikor jót is akar tenni, nagy elővigyá- zattal kell lennie, nehogy ahhoz olyasmi is ragadjon, a minek ott helye nincs. Kimagyarázom magamat. Az említett négy zászló közül egyiknek fölírása betűről betűre ez: S. Dreifal- tikeit. O. P. N. (Sz. Háromság, könyörögj éret- tünk!!!); mindjárt utána a másiké így hangzik: S. Salvator. O. P. N. (Sz. Üdvözítő, könyörögj érettünk!!!). Lám, így esuznak templomainkba azon, kiféczamodott agyu kontárok rémművei, melyek eltávolítása azután a lelkipásztoroknak évek- hosszanti küzdelmekbe kerülnek! Nem tudom, a tudatlanság, vagy a roszakarat üzi-e játékát a föld népe istenes szándoká- val, mikor nyakára kötnek holmi vásári mázolatokat, melyek mindennek, még veréb-ijesztőnek is inkább beillenének, csak annak nem, a mire szánya vannak; és mellette oly fölirotokat illesztnek termékeikre, melyek a semmi roszt nem győitő kath. vévő hitelveivel homlokegyenest ellenkeznek. Mintha bizony valami különös földadat volna elámitani valakit oly nyelven, me- lyet nem ért, s melyet az efféle nagy mestereknek sem ártana kissé alaposabban tanulmányozni! s így azután talán a harmad- dik zászlóra sem került volna a „Sanct. Beter. O. P. N!" Egy- házunknak, úgy hiszem, elvitázhatlan joga van megkívánhatni, hogy ha valaki az ő számára valamit készít, azt úgy készítse, hogy a czélnak meg is feleljen. De talán itt is áll „vigilantiibus jura," mit a magyar így fejez ki: „szemesnek áll a világ stb." Nem is lehet, úgy hiszem, e visszaélésnek másképen, mint éber felügyelés által elejét venni: miért is talán nem ártott e tárgyat a kath. nép heti közlönyében szóba hozni, a végből különösen, hogy ha a keresztények Isten dicsőségére valamit szentelni akarnak, olyanok által tegyék ezt, kik ilyesmire jobban érte- nek, nehogy legjobb szándokunk mellett, mint a magyar mondja, zsákban macskát vegyenek. — Végül nem hallgathatom el azon megfiszteltetést sem, mely Szigetközt a minapában érte. Ugyanis mélt. és ft. Viber József fölszentelt püspök ur 388-nak szol- gáltatta ki a bérmlás szentségét Kiliti helységben. Az egész ünnepegy minden részletével oly meghatón folyt le, a mint azt a kiszolgáltott szentség magasztossága és a kiszolgáltott apostoli utód méltósága megkívánta, s minőt a kath. egyház — és csak is ez, még a legegyszerűbb falueskában is — első szokott állítani.

Felső Vadász, június 23-án 1860. A legbensőbb fájda- lom alatt roskadozó és a szomorú özvegység terheivel küzdő édes anya, tek. Somogyi Ignáczné, született Horváth Borbála asszony nevében kegyeletes részvétellel jelentem a „Kath.Néplap" t. cz. olvasóinak, hogy e kedves lapunk egyik ifju költője, Somogyi Ignác ur nincs többé. A nagyreményű ifju a haldoklók szentségeinek ajtatosan ismételt fölvétele után, töd- sorvadás következtében, épen sz. Alajos napján, kinek erkölcsi tisztaságát igaz ajtatosság és önmegtagadás által híven követni törekedett, ritka keresztényi türelemmel szenvedett három havi súlyos betegsége után, életének reggelén, 20 éves korában el- hunyt, a nélkül, hogy munkás életének és szorgalmas tanulásá- nak kellő gyümölcsét megízlelhette volna. E gyásztdúsítóso- mat, úgy hiszem, rokon érülettel veendik mind az egri növen- dék-papok, kiknek körében három évet örömmel töltött, mind pedig a kassai növendék-papok, kik közé Isten segedelmével fölvetetni kívánt, a hol is gyöngéd korától kitzított ezéjához már nagy reménye volt. Ezen jó barát és vetéledő társ, buzgó faradozásainak közepette, költői hajlamától elragadtatván, lelki erőtől annyira fölhasználta, hogy teste erőtlen lett, és a második évi theologiai vizsgálat után gondos anyjától Kupár a vissza- hozatott, hol, mint említém, mindnyájunk közfájdalmára, idő előtt meghalalozott. Mély fájdalomunkban, nem kétlem, osztozni fognak, kik a dicsőültnek hitéletünk öregbítésére ezéző szép költemé- nyekre visszaemlékeznek. Ma a lelkeért mondott szent mise után a temetkezési helyre vidékiek végső tisztelgés végett megjelentek. A gyász-ajtatosság végeztével menyegzői ruhába öltözött tete- méit nemes származásu, koszoruzott, pártás honleányok sirva és imádkozva vívék ki a temetőbe, a melynek közepére helyezett díszes új kőkereszt jelöli nyugvó-helyét. Lehetnév így iránta keresztény tartozásunkat, nem elégszünk meg a temetési szer-

tartással, hanem bánkódó szívünket fölemeljük az élet Urához, buzgón eszedzvé: Adj Uram örök nyugodalmat lelkének, és szenteld föl keblünket örök emlékének! A kesergő anya pedig, kinek hátralevő napjaiban a boldogult egyedüli reménye vala — vallásos érzelmeinél fogva a hit vigasztalásain kívül találjon vigaszt azon reményben, hogy szíve szerelmét, „ki csak aluszik, és nem halt meg,“ kit csak ideiglenesen elvesztette, ismét és talán nem sokára viszontlátandja a boldogok honában.

A n t a l b á c s i.

Különfélék.

— Bartakovics Béla egri érsek ő excellentiája legközelebb Hajdu-Nánáson 2000 a. ér. frton a följálatandó kath. iskola részére alkalmas helyiséget vétetni, a szuhogyi plebánia részére 1600, a felsőnyárádi plebános javára pedig 1000 a. ér. frtot adni kegyeskedett.

— Azon szomorú helyzet, melyben a veszprémi egyházkerület alsóbb clerusának nagy része és számos egyházi község volt, továbbá a népiskolák tanítóinak még szomorubb állapota, a növeléssel megbízott jó intézetek teljes hiánya R a n o l d e r püspök ur figyelmét megragadták, hogy sürgető szükség, Isten ígéinek hirdetőit, a keresztény ifjúság nevelőit az élet legelső szükségének, a mindennapi kenyérnek gondjaitól fölmenteni és őket oly karba helyezni, miszerint egész erejüket Istennek s a keresztény erkölcsnek szentelhessék; hogy szükséges a lelki pásztorkodás számára egyrészt utódokat biztosítani, másrészt az érdemeseket, kik kötelességüket hiven teljesítették, végnapjaikra a szükségtől megóvni; továbbá szükséges, hogy a szegényebb egyházközségek templomi és iskolai czélokban hatásos gyámolítást kapjanak; végre, hogy ez utóbb említett s nem kevésbbé nagyfontosságú szükségre nézve az ehhez való gyámolítási intézetet egészen újból kell előteremteni. Mindezek szükséges tetemes segélyösszeget igényeltek, s annak megszerzése csak akkép lön lehetővé, hogy R a n o l d e r püspök, miután a viszonyok érett megfontolásával meggyőződött, hogy a veszprémi püspök asztali s egyéb jövedelmei mindenesetre elégségesek, miszerint a megyés püspök a Magyarország hierarchiájában őt illető kitünő helyet megeseonkítás nélkül betöltse, — az egész kárpótlási összegről, melyet a veszprémi püspökségnek kapnia kellendett, u. m. 739,793 pfról saját és püspöki utódai nevében lemondott, s valódi apostoli lélektől áthatva, a következő czélokra örök időkre följánlotta: 1) Kisebb módú 120 egyházmegyei plebános gyámolítására 120, 100 és 80 pftos segélyben, évenként 12,000 ft. 2) 72 segédlelkész és praebendatus segélyezésére 40 pft. járadékokban — 2880 pft. 3) 10 elaggott lelkész gyámolítására, 100 ftjával — 1000 fr. 4) Az egyházmegyei papnöveldeknek — 7066 ft. 5) A görgetegi új gond-

nokság javadalmozására 400 ft. 6) 140 iskolatanító segélyezésére 25 ftjával — 3500 ft. 7) A Pápán, Keszthelyen, Kaposvárt, Kanizsán és Veszprémben állítandó apáca-zárdák gyámolítására, melyekben kisdévodák, leány- és nőcseléd-vasárnapi iskolák állittassanak, 1000 ftjával — 5000 ft. 8) Az ekkép még fönmaradó 5143 ft. mindenkor az illető veszprémi püspök szabad rendelkezése szerint fog czélokra fordittatni, melyenek: fin-seminarium állítása, templomépítések, szegényebb egyházközségek, iskolatanító, képezde stb. Ezen alapítvány ő cs. k. Apostoli Felsege legmagasb jóváhagyását 1857. sept. 23-ki határozatával, pápa ő szentségeét az 1857. febr. 9, és 1859. máj. brevékkel megnyervén, az alapító ohajtása következtében „Ferenecz-József-alapítvány“ neve alatt, jótékonyága gyakorlását és áldásának a késő maradékokra való kiterjesztését immár megkezdette. (B. P. H.)

— Ft. S i m o r János györi megyés püspök ő méltósága a püspöki javakhoz tartozott Győr-Sziget községben kisdévodát alapítani s szervezni méltóztatott. Az intézet hat szürkenéne vezetése s felügyeletére fog bízattni.

Közeledvén Szent Anna és Szent István ünnepei, a Szent-István-Társulat által kiadott következő két rendbeli buesu-ajtatossági könyvecskét ajánljuk a nt. lelkipásztorok és jámbor hívek figyelmébe:

I. Buesujáratí ajtatosság **Szent Anna** aszszony tiszteletére. Pest, 1856. 16-dr. 32 l. Egy képpel. Leszállított ára, kemény kötésben 8 kr., füzve 5 kr. a. ér.

II. **Szent István** első magyar király tisztelete, mint Budántartatik. Egyszersmind buesujáratí ajtatosság, mikép országszerte ünnepeletetik. Pest, 1856. 16 dr. 96 l. Egy képpel. Leszállított ára, kemény kötésben 10 kr., füzve 6 kr. a. ér.

Mind a két könyvecske megrendelhető a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalában (Pest, Lipót-utca 8. sz. a.). Az el nem adott példányok visszaküldhetők. A vevőnek, ha készpénzzel fizet, jár 25, ha hitelben vesz, 15 százalék.

Kegyes adományok.

Szent-István-noltárra: nt. Kelemen István pleb. ur Sükösdön 34 kr. a. ér. nt. Radies Pál pleb. ur Nagylakon (Ürményi felett) mondott emlékbeszéd 17 példányáért) 3 frt 40 kr. a. ér.; nt. Bartoss Lajos pleb. ur Kisgyarmaton (Ürményi felett) mondott emlékbeszéd 100 példányáért) 25 frt a. ért.

A pesti lipótvárosi templomra: egy valaki ezen jeligével: „Többen többet tehetnek“ — 70 kr. a. ér.

ELŐFIZETÉSI HIRDETÉS.

A „Katholikus Néplap“ folyó 1860-ik év második felében is, mely julius hótól veszi kezdetét, a szokott előfizetési föltételek mellett fog megjelenni.

Isten segítségével s igen tisztelt munkatársaink buzgó közreműködésével ezentul is föladatunknak tekintendjük oly czikkeket közreboesátani, melyek a katholikus nép lelki épülésére, erkölcsi javulására és az élet terhei között vigasztalására szolgáljanak, s azt egyházunk iránt tisztelet- és szeretetre gerjeszszék.

A keresztény hitéletnek, valamint az egyház tekintélyének érdeke, kivált jelenkorunkban, elég hathatós indokot nyujtand arra, hogy ne csak eddigi félélves t. cz. előfizetőink, hanem ajánlásuk folytán mások is a „Kath. Néplap“ megrendelése által legszentebb közügyünk pártolására buzduljanak.

Előfizetési díj a julius—decemberi folyamra: Pesten 1 frt 31 kr., vidékre postán 1 frt 66 kr. a. ér. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat hivatalába (Lipót-utca, 8. sz. a.) b érmentesen intézendők. A czim, lakhely, és az utolsó posta hibátlan s olvasható följegyzését kérjük.

Az első félévi folyamból is még teljesszámú példányokkal szolgálhatunk.

Isten szent áldása s békesége mindnyájunkkal!

Pesten, junius 6-án 1860.

Szerkesztő.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

PESTEN EMICH GUSZTÁV M. AKAD. KÖNYVNYOMDÁJA (BARÁTOK TERE, 7. SZÁM).